

vis Afrunding, som man vilde gribe ind i ved enkeltvis at tage dem under Behandling og lade det Dvrigte ligge.

Indenrigsministeren: Der er ikke i den Forstand en Causalforbindelse mellem Afgangen paa Hartkornet for Skovene og de forskjellige Fordele, som ere tillagte alle Communer i de to Amter, at det One paa den Naade er begrundet paa det Andet; men der er den Hovedforbindelse, at Afgangen af Skovhartkornet er en Deel af alle de Foranstaltninger, der af den daværende Kronprinds ved Reventlow bleve truffne til Forbedring af det omhandlede Gods. Der blev da, som Enhver veed, der kjender Historien, gjort overordentlig meget for disse Gods, og da blev ogsaa denne Foranstaltning med Hensyn til Hartkornets Afgang truffen, som — jeg beder at erindre det — en Deel af den hele Foranstaltning. Det er klart, at de Fordele, der ved disse Foranstaltninger ere komne disse Egne i Landet tilgode fremfor andre Egne, mange Gange opveie for ethvertisomhelst af de paagjældende Sogne det Savn, at de ikke faae Bidrag af det afgaaede Skovhartkorn. Jeg kan ikke oplyse Størrelsen af Afgangen; det er endog muligt, at de der henhørende Documenter ikke alle lade sig producere, idet man paa en Tid, da Communevæsenet ikke var saaledes udviklet som nu, har anseet det som en Formsg; men som Domainedirecteur har jeg næsten i eet Aar anvendt al den Tid, jeg havde tilbage fra Forretningerne, paa at gjennemgaae hele den her omhandlede Sag; jeg har gjennemgaaet hver enkelt Byrde paa alle Domainerne i alle Egne, og hvorsomhelst jeg troede der var

nogen Grund til, at Staten kunde blive fri for en saadan Byrde, har jeg gjort det gjældende med al den Styrke, jeg kunde; men jeg har maattet erkjende, at Staten ikke kan frigjøre sig derfor. Det er paa ingen Naade en Naade, der er viist enkelte Communer; det er ligefremme Tilsagn om Bidrag til Skolevæsenet, tildeels paa enkelte Steder til Fattigvæsenet og saa fremdeles; dog er det især til Skolevæsenets Indretning, at Staten har paataget sig saa overordentlige Byrder. Jeg skal saaledes nævne, at der er givet Tilsagn til et betydeligt Antal Skoler om 50 Rd. til hver og 3 a 5 Favne Bøgebrænde, der nu har en Værdi af næsten 50 Rd., det bliver saaledes 100 Rd. til hver Skole. Naar man nu bemærker, hvor mange Sogne der have flere Skoler — deres Antal var allerede dengang meget betydeligt, det er i den senere Tid ikke lidet forøget ved Dpretelsen af nye Skoler — og man saa beregner den Sum, der vil medgaae i denne Anledning, saa vil den jo blive meget stor; Tilsagnet er givet ved kongelige Resolutioner af en souverain Regjering, som altsaa maae have samme Kraft som en Lov. Saaledes er dette Forhold; jeg har paa ingen Naade kunnet komme dertil.

R e t t e l s e .

Nr. 108 Sp. 1697 1ste Lin. f. v.: **S. Sage**
læs: **A. Sage.**